

A MAGYARORSZÁGON ÉLŐ NEMZETISÉGEK JOGAINAK VÉDELME T ELLÁTÓ
BIZTOSHELYETTES

**A muzeális intézmények szerepe és
lehetőségei
a hazai nemzetiségi közösségek
kulturális jogainak érvényesítésében**

- szakmai műhelyvita –

Kérdések

2024. november 29.

Általános kérdések 1.

A szakemberek és munkatársak helyzete, elismertsége

- A felsorolton kívül vannak-e még olyan problémái a **múzeumi szférában dolgozó munkavállalóknak**, amelyeket kiemelten, ebben a részben kellene feltüntetnünk? Miben és hogyan változtatnának a helyzetükön?
- A muzeológusok **képzésében**, valamint a **továbbképzésekben** tudomásuk szerint mennyire van jelen a **nemzetiségi tartalom**? Hogyan lehetne bővíteni ezt?
- Milyen **ösztönzőrendszert** ismernek, illetve milyen eszközökkel lehetne növelni a nemzetiségi muzeológus szakemberek létszámát?

Általános kérdések 2.

Szabályozási ellentmondások

- Hogyan kellene beépíteni a nemzetiségi törvényben már meghatározott nemzetiségi feladatot ellátó közgyűjtemény/muzeális intézmény fogalmát a Kult.tv.-be? Önálló **nemzetiségi muzeális intézményi kategória** bevezetésével, vagy az egyes **szakmai besorolásokhoz** kapcsolódva pluszban feltüntetni, a nemzetiségi bázisintézményhez hasonlóan? Vagy egyéb módon? Melyik a realisabb, észszerűbb megoldás?
- Ha kulturális terület hatályos joganyaga a nemzetiségi tartalmat, a nemzetiségi feladatellátást egyértelműbben és nyomatékosabban szabályozná, ez elősegítheti-e a nemzetiségi feladatok vállalását, eredményesebb ellátását a muzeális intézményi szférában?

Általános kérdések 3.

Nyilvántartás, a nemzetiségi eredet és tartalom megjelenítésének nehézségei

- Fontosnak tartják Önök is a **nemzetiségi tartalom** rögzítését a **nyilvántartásokban**? Ha nem, miért nem? Ha igen, hogyan lehetne motiválni a muzeális intézményeket a pontos nyilvántartás kialakítására?
- A nemzetiségi tartalom nyilvántartására vonatkozó kötelezés, a dokumentumok nemzetiségi nyelven történő rögzítése mennyi plusz munkával járhat? Milyen akadályai vannak ennek? Hogyan és milyen plusz eszközökkel lehetne ezt megvalósítani?
- A **szakmai protokoll** kidolgozására szükség van-e, vagy ez már adott?
- Alkalmas-e a **revízió** és a **digitális nyilvántartás** elkészítése a nemzetiségi tartalomra vonatkozó adatok kiegészítésére?

Általános kérdések 4.

Nemzetiségi tartalommal (is) rendelkező valamennyi muzeális intézményt nyilvántartó adatbázis hiánya

- Hogyan lehetne a kialakítani egy pontos **adatbázist** a kizárólagosan nemzetiségi feladatot ellátó, és a nem nemzetiségi jellegű, de ilyen feladatot is ellátó muzeális intézményekről, melyik **adatszolgáltatás** alapján volna a legegyszerűbb?
- Ismernek-e esetlegesen még más adatszolgáltatási formát, ami felhasználható lenne erre?
- Kinek kellene létrehozni, folyamatosan karbantartani egy ilyen adatbázist?

Általános kérdések 5.

Szakfelügyelet, szakmai támogatás

- Mi a véleményük a **szakfelügyeleti rendszerről**? Van-e elég szakfelügyelő? Igaz-e az az állítás, hogy kevés a nemzetiségi területhez értő szakfelügyelők száma? Hogyan lehetne ezen változtatni?
- Miért nem terjed ki a **szakfelügyeleti vizsgálat** a nemzetiségi feladatellátás biztosításának körülményeire a kizárólagosan nemzetiségi feladatot ellátó muzeális intézmények esetében sem?
- Jól érzékeljük-e, hogy az **ingyenes tanácsadás, segítségnyújtás** a megyei múzeumi hálózat megszüntetését követően jelentősen csökkent? Hogyan lehetne ezen változtatni?

Általános kérdések 6.

Finanszírozási problémák és pályázati lehetőségek biztosítása

- Mennyiben **változik a szakmai besorolástól függően a finanszírozási probléma?** Mely muzeális intézmények vannak a **legnehezebb helyzetben**, és melyeknek van jobb anyagi helyzete?
- Milyen finanszírozási problémákkal küszködnek a **nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában működő muzeális intézmények**, illetve a nemzetiségi tájházak?
- Mit kérnének és javasolnának a kulturális területért felelős tárcának? Mit és hogyan kellene változtatni? **Milyen támogatásokra lenne szükség**, hogy működőképes maradjon a muzeális intézményi rendszer?
- **Van-e prioritás**, mire lenne a legnagyobb szükség a nemzetiségi kulturális javak védelme szempontjából?

Általános kérdések 7.

Megújulási és megújítási lehetőségek

- Milyen **egyéb megújítási és fejlesztési lehetőségeket** látnak elsődlegesen a nemzetiségi területre vonatkozóan a muzeális intézményekben?
- Hogy látják a **muzeális intézmények jövőjét**, fejlődési útját a látogatók szemszögéből, a nemzetiségi feladatok tekintetében?
- Milyen **új szerepköre** lehetne a **nemzetiségi bázisintézményeknek** a nemzetiségi kultúra közvetítésében, népszerűsítésében a muzeális intézményrendszerben?

Speciális kérdések 1.

Nemzetiségi bázisintézmények

- **Miért** van még **csak hét nemzetiségi bázisintézmény** Magyarországon?
- **Mennyire tájékozottak** erről a lehetőségről a nemzetiségi közösségek? Mi az **oka** annak, hogy a **fenntartók nem kezdeményezik nagyobb számban** a cím megszerzését?
- Vannak-e és ha igen, mik az **előnyei** a nemzetiségi bázisintézményi címnek? Mitől **mintaadó** egy nemzetiségi bázisintézmény?
- Miben van **plusz feladata és szerepe egy nemzetiségi bázisintézménynek**, összevetve az Njtv. szerinti nemzetiségi feladatot ellátó muzeális intézménnyel?

Speciális kérdések 2.

Nemzetiségi tájházak

- **Honnan kapnak tényleges segítséget** a nemzetiségi tájházak a működési engedély megszerzéséhez, majd annak megtartásához szakmai és finanszírozási szempontból?
- A nemzetiségi tájházak közül **melyek a legnehezebb helyzetűek?** A problémák megoldásában mennyire számíthatnak a fenntartókra?
- A tapasztalataik szerint a **nemzetiségi önkormányzatok** többnyire milyen **szerepet** töltenek be a nemzetiségi tájházak működtetésében?
- Milyen típusú finanszírozási **támogatásokra, pályázatokra lenne szükségük a nemzetiségi tájházaknak?**

Speciális kérdések 3.

Országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott muzeális intézmények

- Várható-e, hogy a többi hét országos nemzetiségi önkormányzat létrehoz **saját fenntartású muzeális intézményt**? Előnyök, hátrányok?
- Kitől kaphatnak jelenleg **szakmai segítséget** az országos nemzetiségi önkormányzatok a gyűjteményi anyag összeállításához, a szükséges leltározás, nyilvántartás elkészítéséhez, a működési engedély megszerzéséhez?
- Az Njtv. 37. §-a alapján tudomásuk szerint mely intézményt vett már át az országos önkormányzat **saját fenntartásba**? A jelenlegi hat muzeális intézmény közül melyik került ilyen formában az országos nemzetiségi önkormányzat fenntartásába?
- Továbbra is van igény az **Országos Roma Múzeum** létrehozására? Hol és mely szervezet? Vagy inkább egy roma bázisintézmény kialakítása a cél, amely egy meglévő muzeális intézményhez kapcsolódva foglalkozna a roma nemzetiség kulturális javainak védelmével?

Speciális kérdések 4.

Nem nemzetiségi jellegű muzeális intézmények

- Megítélésük szerint néhány **országos és valamennyi vármegyei hatókörű városi múzeum** esetében a hazai nemzetiségi közösségek kulturális javainak megőrzésével, bemutatásával stb. kapcsolatos feladatok ellátására való **kötelezés** ténylegesen **segítheti a nemzetiségi feladatok hatékonyabb ellátását?**
- Az országos múzeumok, vármegyei hatókörű városi múzeumok, nemzetiségi bázismúzeumok jelenleg nyújtanak-e **ingyenes szakmai tanácsadást és segítséget** más muzeális intézményeknek, nemzetiségi önkormányzatoknak? Ha igen, mi ennek a gyakorlata, ha nem vagy ritkán, hogyan lehetne fejleszteni ezt?